

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 428/2018-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 5. decembra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť záujmového združenia [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom Mgr. Dušanom Zatkálikom, [REDACTED], vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 20 ods. 1 a 3, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2 Cob 87/2017 z 27. novembra 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť záujmového združenia [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]
o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. februára 2018 doručená sťažnosť záujmového združenia [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva

vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, práva na rovnosť v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku podľa čl. Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2 Cob 87/2017 z 27. novembra 2017 (ďalej len „krajský súd“ a „uznesenie krajského súdu“).

2. Z obsahu sťažnosti a pripojených príloh vyplýva, že Okresný súd Bratislava II uznesením sp. zn. 22 Cb 487/2015 z 6. februára 2017 (ďalej len „okresný súd“ a „uznesenie okresného súdu“) zastavil konanie o zaplatenie sumy 27 770,79 € s príslušenstvom, ktorého účastníkom bol sťažovateľ v procesnom postavení žalovaného, a súčasne priznal sťažovateľovi nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu. Okresný súd rozhodol o trovách konania podľa § 256 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov, pretože bol toho názoru, že zastavenie konania zaviniť žalobca, a to tým, že vzal žalobu v celom rozsahu späť. Z dokazovania vyplýva, že sťažovateľ síce uhradil predmetnú istinu až po podaní žaloby, avšak podľa názoru okresného súdu z dôvodov na strane žalobcu, ktorý mu nepredložil projekt rozdelenia a nepreukázal právne nástupníctvo, a tak sťažovateľ nemohol mať vedomosť, komu dlžnú sumu uhradiť.

3. Proti uzneseniu okresného súdu podal žalobca odvolanie, v ktorom namietal, že súd prvej inštancie v odôvodnení uznesenia vyslovil právny záver bez ohľadu na to, že v predmetnej veci nebolo vykonané žiadne dokazovanie. Žalobca ďalej okresnému súdu vytkol, že pri určení náhrady trov konania posudzoval nárok z pohľadu hmotného práva, pričom bol povinný tento nárok posudzovať len z procesného hľadiska. Zdôraznil, že k späťvzatiu žaloby došlo práve z dôvodu neskoršieho správania sťažovateľa, ktorý po podaní žaloby zaplatil žalovanú istinu v celom rozsahu, a teda žalobca sa domohol uplatneného nároku až po podaní samotnej žaloby. Tým jednoznačne došlo k procesnému zavineniu zastavenia konania práve sťažovateľom

a okresný súd bol povinný zaviazat' na úhradu trov konania s'ťažovateľa, a nie žalobcu. Napokon žalobca poukázal na listinné dôkazy, ktoré podľa jeho názoru preukazujú, že s'ťažovateľovi bolo známe už pred splatnosťou členského podielu (ktorý tvorí žalobný nárok), kto bol oprávnený na jeho vyplatenie.

4. Krajský súd sa stotožnil s argumentáciou žalobcu a napadnutým uznesením zmenil uznesenie okresného súdu vo výroku o trovách konania tak, že na náhradu trov konania v plnom rozsahu zaviazal s'ťažovateľa. Krajský súd pritom uviedol: *„Ustanovenie §256 ods. 1 CSP vyžaduje zodpovednosť za zavinenie účastníka, ktorého procesný úkon mal za následok zastavenie konania. Zákonodarca tým sleduje ochranu toho účastníka, ktorému v súvislosti s prebiehajúcim súdnym konaním vznikli náklady, ktoré by mu bez tohto konania neboli vznikli. Otázkou, či účastník konania zaviniť, že konanie muselo byť zastavené, treba posudzovať z procesného hľadiska, a nie z hľadiska hmotnoprávneho. Znamená to, že pri posudzovaní tejto otázky treba vziať do úvahy tie procesné úkony účastníkov, ktoré viedli k zastaveniu konania, a nie posudzovať hmotnoprávne postavenie účastníkov v samotnom spore, t. j. či by žalobca vo veci úspech mal alebo nemal (tým by súd prejudikoval záver o veci samej). V danom prípade došlo v dôsledku späťvzatia žaloby žalobcom podľa § 144 CSP, a to z dôvodu, že žalovaný uhradil žalovanú istinu až po podaní žaloby.*

Odvolačí súd má zato, že k späťvzatiu žaloby prišlo z dôvodu správania sa žalovaného, ktorý až po podaní žaloby zaplatil istinu vo výške 27.770,79,- eur, teda žalobca sa domohol uplatneného nároku až po podaní žaloby. Zavineným správaním žalovaného prišlo k procesnému zavineniu zastavenia konania a preto vzniklo žalobcovi právo na náhradu trov konania. K zastaveniu konania z procesného hľadiska žalobcu by prišlo v prípade ak by žalobca inicioval zastavenie súdneho konania bez toho, aby prišlo zo strany žalovaného u uhradeníu žalovanej istiny.

V danom prípade podľa názoru odvolacieho súdu nie sú teda dané dôvody pre uloženie povinnosti žalobcovi hradiť trovy konania žalovanému. Neobstojí argumentácia súdu prvej inštancie poukazujúca na konanie žalobcu. Je vecou žalobcu, akú obranu zvolil v prebiehajúcim konaní a nemôže ísť na jeho ťarchu fakt, že žalobca nepredložil žalovanému projekt rozdelenia [REDACTED] v súlade so Stanovami

žalovaného. Ako už bolo uvedené, žalobca vzal žalobu späť z dôvodu, že žalovaný zaplatil žalovanú istinu až po podaní žaloby a tak z procesného hľadiska zaviniť žalovaný, že konanie muselo byť zastavené.“

5. Sťažovateľ sa domnieva, že uznesením krajského súdu došlo k porušeniu jeho označených základných práv a slobôd, pretože krajský súd „pri svojom rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania dôsledne nezohľadnil zásadu úspešnosti v spore, pretože neprihliadol na skutočnosť, že jednak reálne v konaní pred súdom prvej inštancie žalobca nemal plný úspech v spore, a to ohľadne ostatného uplatneného nároku na zaplatenie príslušenstva - úrokov z omeškania po prvotnom späťvzátí žaloby žalobcom o zaplatenie istiny a v ďalšom porušovateľ pri aplikácii právnej normy o procesnom zavinení vytvoril arbitrárny názor na dôvodnosť žaloby žalobcu len s tým, že sťažovateľ po podaní žaloby zaplatil žalovanú sumu na istine a konštatovaním o ťarche žalobcu splniť povinnosť z rovnakého interného predpisu, teda preukázať, že je skutočne veriteľom pohľadávky voči žalovanému, na ktorom základe žalobca uplatnil svoj nárok.“

A ďalej argumentuje v podstatnom takto: „Uznesenie porušovateľa o nároku na náhradu trov konania nemožno považovať za zákonne, keďže konštatovanie súdu o úspechu žalobcu v plnom rozsahu vo veci samej nenachádza oporu ani v obsahu súdneho spisu, kde nie je možné dospieť k záveru, že žalobca bol v spore úspešný v plnom rozsahu...“

Sťažovateľ tak signalizuje arbitrárnosť v postupe porušovateľa pri rozhodovaní o trovách konania v tom smere, že hoc odvolací súd neignoroval princíp procesného výsledku v intencii neformalistického postupu pri interpretácii procesnej normy o náhrade trov konania, nakoľko porušovateľ okrajovo zdôvodnil a zaoberal aj dôvodmi žaloby žalobcu, prečo sa vlastne žalobca žalovaného plnenia domáhal, no tento stav posúdil tak, že fakticky diskvalifikoval žalovaného v otázke posúdenia predčasnosti žaloby, za situácie, že nezobral v úvahu, že sťažovateľ ešte pred tým ako sa mohlo reálne dozvedieť, že nejaký spor prebieha, (i.) sám dohľadal svojho veriteľa (uzatvorenie dohody o urovnaní), (ii.) že v ďalšom žalobca porušil svoju povinnosť z členstva a ponechal žalovaného v právnej neistote, kto je jeho skutočným veriteľom, (iii.) zásobil

žalovaného len zmätočnými listinami a (iv.) viac ako 2 roky pred samotným podaním žaloby disponoval dôkazom (projektom rozdelenia), ktorým predložením žalovanému mohlo celému sporu predísť.“

6. **V petite sťažnosti** sťažovateľ žiadal vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených základných práv podľa ústavy, listiny, dohovoru a dodatkového protokolu uznesením krajského súdu, zrušil napádané uznesenie krajského súdu, vrátil vec na ďalšie konanie a priznal mu náhradu trov konania.

7. Sťažovateľ zároveň podal návrh na vydanie dočasného opatrenia, ktorým žiadal, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť napadnutého uznesenia krajského súdu a súčasne aj uznesenia okresného súdu až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej. Návrh na vydanie dočasného opatrenia sťažovateľ odôvodnil tým, že reálne hrozí, že na podklade uznesenia krajského súdu, ktoré považuje za arbitrárne, bude vydané (a napokon aj bolo) uznesenie, ktorým okresný súd uloží sťažovateľovi zaplatiť konkrétnu, vyčíslenú náhradu trov konania.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

10. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred

ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti v zmysle judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánom štátu (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno preto považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05). Dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť je teda absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej.

12. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Podľa čl. 20 ods. 3 ústavy vlastníctvo zaväzuje. Nemožno ho zneužiť na ujmu práv iných alebo v rozpore so všeobecnými záujmami chránenými zákonom.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených

zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Listina obsahuje v čl. 36 ods. 1 obsahovo zhodné právo.

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

13. Ústavný súd konštatuje, že podstatu sťažnosti tvorí tvrdenie sťažovateľa, že krajský súd nesprávne vyhodnotil skutkový stav a následne vec nesprávne právne posúdil „*v príkrom rozpore s princípmi spravodlivého súdneho konania*“.

14. Ústavný súd si pri výklade práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na spravodlivé súdne konanie, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07). Ako už bolo uvedené, listina obsahuje v čl. 36 ods. 1 obsahovo zhodné právo. V zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru má účastník súdneho konania právo na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, v ktorom sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vysporiada so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami a dôkazmi, ktoré sú na rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné, a teda na také rozhodnutie, ktoré nie je zjavne neodôvodnené ani arbitrárne.

15. Po predbežnom prejednaní sťažnosti ústavný súd v prvom rade konštatuje, že rozhodovanie všeobecného súdu o trovách konania považuje za integrálnu súčasť civilného procesu a je zásadne výsadou všeobecného súdu. V rámci tohto rozhodovania v zásade ide vždy o aplikáciu jednoduchého práva, takže ústavný súd

rozhodnutia o trovách konania meritórne preskúmava iba celkom výnimočne, a to v prípadoch, ak samotné rozhodnutie všeobecného súdu je takým excesom z požiadaviek kladených na spravodlivý proces alebo ide o také extrémne vybočenie z princípu spravodlivosti, že je spôsobilé zasiahnuť do ústavnoprávnej roviny, a teda i do práv účastníka konania, ktorý podal ústavnému súdu sťažnosť. Inak povedané, problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení aplikovateľného právneho predpisu, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (m. m. I. ÚS 40/2012, II. ÚS 364/2014, II. ÚS 64/09, III. ÚS 92/09, IV. ÚS 248/08, II. ÚS 153/2016, II. ÚS 357/2016, II. ÚS 681/2016). O taký prípad vo veci sťažovateľa zjavne nejde.

16. Ústavný súd konštatuje, že z napádaného uznesenia krajského súdu je zrejmé, na základe akých právnych predpisov rozhodol a akými úvahami sa spravoval, pričom aplikácia právnej úpravy nie je v rozpore s jej zmyslom a účelom. Nesúhlas sťažovateľa s uznesením krajského súdu nemôže sám osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto rozhodnutia a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. Ústavný súd v argumentácii sťažovateľa nenašiel nič, čo by mohlo spochybniť závery krajského súdu do takej miery, že by to signalizovalo zásah do základných práv a slobôd. Naopak, uznesenie krajského súdu je jasné, zrozumiteľné a právne logické. Napokon ústavný súd dopĺňa, že ústavný súd nemôže korigovať skutkový stav, tak ako to požaduje sťažovateľ, a rovnako nemožno prisvedčiť ani námietke sťažovateľa, ktorou poukazuje na to, že žalobca zobral žalobu späť aj v rozsahu príslušenstva, bez toho, aby došlo k zaplateniu tejto časti žalovanej sumy. Ani tieto skutočnosti nemôžu znamenať zásah do základných práv vzhľadom na to, že príslušenstvo v okolnostiach daného prípadu tvorí len nepatrnú časť celkového žalobného návrhu. Keďže ústavný súd nezistil žiadne ústavnoprávne vady uznesenia krajského súdu, ktoré by odôvodňovali zásah do namietaného uznesenia krajského súdu v súlade s jeho

právomocami, sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

17. Namietané porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 3 ústavy, resp. práva na ochranu majetku podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu, videl sťažovateľ iba v záveroch napadnutého uznesenia krajského súdu. Obdobne sťažovateľ neuviedol žiadne osobitné dôvody, pre ktoré malo dôjsť k zásahu do jeho práv garantovaných čl. 47 ods. 3 ústavy. Keďže ústavný súd nezistil porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, nemohlo dôjsť ani k porušeniu ním označeného základného práva vlastníť majetok garantovaného čl. 20 ods. 1 ústavy, resp. čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu či práva na rovnosť v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy.

18. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

19. Keďže sťažnosť bola odmietnutá pre jej zjavnú neopodstatnenosť, ústavný súd nemohol rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, ktoré sú viazané na skutočnosť, že sťažnosti bude vyhovené. To platí aj o návrhu na predbežné opatrenie a vychádzajúc z odôvodnenia tohto uznesenia je bezpredmetné sa k nemu samostatne vyjadrovať.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. decembra 2018